

SK

SK

SK

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

Brusel, 19.11.2009
KOM(2009) 615 v konečnom znení

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV**

**Mobilizovanie súkromných a verejných investícií na zotavenie a dlhodobú štrukturálnu
zmenu: rozvíjanie verejno-súkromných partnerstiev**

OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV

Mobilizovanie súkromných a verejných investícií na zotavenie a dlhodobú štrukturálnu zmenu: rozvíjanie verejno-súkromných partnerstiev

1. Úvod

EÚ a jej členské štáty v boji proti finančnej a hospodárskej kríze realizujú ambiciózne plány obnovy s cieľom stabilizovať finančný sektor a obmedziť dôsledky recesie na občanov a reálnu ekonomiku. Investície do projektov zameraných na infraštruktúru¹ sú dôležitým prostriedkom na udržanie ekonomickej činnosti počas krízy a na podporu rýchleho návratu k udržateľnému hospodárskemu rastu. Verejno-súkromné partnerstvá (ďalej len „PPPs“ – Public Private Partnerships) môžu poskytovať efektívne možnosti realizácie infraštruktúrnych projektov, poskytovania verejných služieb a rozsiahlejšej inovácie v rámci týchto snáh o obnovu. PPPs sú zároveň zaujímavými nástrojmi pre dlhodobý štrukturálny rozvoj infraštruktúr a služieb, lebo spájajú zreteľné výhody súkromného a verejného sektora.

PPPs sú formou spolupráce medzi orgánmi verejnej moci a súkromným sektorom², ktorých cieľom je modernizovať realizáciu infraštruktúry a poskytovanie strategických verejných služieb. V niektorých prípadoch PPPs zahŕňajú financovanie, plánovanie, výstavbu, obnovu, riadenie alebo údržbu určitej infraštruktúry, v iných predstavujú poskytovanie služby tradične vykonávanej verejnými inštitúciami. Zatiaľ čo PPPs by sa mali hlavne zameriavať na podporu efektivity verejných služieb prostredníctvom rozdelenia rizika a využívania expertízy súkromného sektora, môžu takisto uľahčovať priamy tlak na verejné financie tým, že poskytnú ďalší zdroj kapitálu. Naopak, účasť verejného sektora na projekte môže ponúkať dôležité záruky pre súkromných investorov, najmä stabilitu dlhodobých peňažných tokov z verejných financií a pre daný projekt môže prinášať dôležité výhody z hľadiska spoločnosti a životného prostredia.

Na úrovni EÚ môžu PPPs³ predstavovať pre kľúčové projekty navyše pákový efekt spočívajúci v uskutočňovaní spoločných politických cieľov, ako je boj proti zmene klímy, rozvíjanie alternatívnych energetických zdrojov ako aj efektívnosť využívania energie a zdrojov, podporovanie trvalo udržateľnej dopravy, zabezpečenie dostupnej zdravotnej starostlivosti na vysokej úrovni a dodávanie veľkých výskumných projektov, ako sú spoločné technologické iniciatívy, ktorých cieľom je zaistiť vedúce postavenie Európy v strategických technológiách. Môžu takisto pozdvihnúť európsku inovačnú kapacitu a urýchliť konkurencieschopnosť európskeho priemyslu v odvetviach s významným potenciálom rastu a zamestnanosti.

---

¹ Skoro všetky členské štáty urýchľujú veľké prebiehajúce a plánované projekty zamerané na infraštruktúru.

² Komisia začala konzultácie o PPPs v roku 2004 [KOM(2004) 327] a vydala správu o výsledkoch konzultácií v roku 2005 [KOM(2005) 569].

³ Tri PPPs boli napríklad vymedzené v európskom pláne na oživenie hospodárstva: závody budúcnosti, energeticky účinné budovy, ekologické automobily.

Kombinácia verejných a súkromných kapacít a peňazí preto môže pomôcť procesu obnovy a rozvoju trhov, ktoré budú tvoriť základ budúcej hospodárskej prosperity Európy. Práve v období, kedy by systematickejšie využívanie verejno-súkromných partnerstiev prinieslo značné prínosy, však kríza skomplikovala podmienky pre tieto nástroje. Hoci sa teraz prejavujú určité znaky obnovy, objem a hodnota projektov, ktoré sa práve uzatvárajú je stále značne pod úrovňou, ktorá existovala pred krízou⁴. Preto je o to súrnejšie a dôležitejšie hľadať nové cesty, ako podporiť rozvoj PPPs.

2. ARGUMENTY PRE VEREJNO-SÚKROMNÉ PARTNERSTVÁ⁵: PREČO A KEDY MÔŽU BYŤ ÚČINNÉ?

V EÚ sa verejno-súkromné partnerstvá vytvorili v dopravnom sektore (cesty, železnice)⁶, v oblasti verejných budov a vybavení (školy, nemocnice, väznice)⁷ a v oblasti životného prostredia (úprava vody a čistenie odpadových vôd, odpadové hospodárstvo)⁸. Skúsenosti sa značne rozlišujú od sektora k sektoru a od jednej krajiny k druhej. Viaceré členské štáty majú len obmedzené skúsenosti s PPPs alebo nemajú vôbec žiadne skúsenosti. Pokiaľ ide o celkové riadenie verejných služieb alebo výstavbu a prevádzku verejnej infraštruktúry na celkovej úrovni v rámci EÚ, **rozšírenie PPPs je stále veľmi obmedzené** a PPSs predstavujú **malú časť celkových verejných investícií**⁹. Pokiaľ ide o energetické alebo telekomunikačné siete, existuje už síce značné poskytovanie služieb v súkromnom sektore, avšak pozornosť by sa mohla sústrediť na vytvorenie ďalších PPPs, napríklad v rozvoji potrebnej energetickej infraštruktúry, kde obchodné záujmy neposkytujú dostatočné stimuly pre investície¹⁰, alebo v rozvoji širokého pásma (pevného alebo bezdrôtového) s cieľom prekonať digitálnu priepasť a podporiť rýchly prechod na vysokorýchlostné internetové širokopásmové služby. V súčasnosti existuje mnoho dôkazov, že PPPs môžu:

- **zlepšiť realizáciu projektov.** PPPs sa zvyčajne realizujú načas¹¹ v súlade s rozpočtom¹². Projekty PPP v transeurópskej dopravnej sieti (TEN-T) potvrdzujú, že partnerské štruktúry

⁴ Pokles, ktorý PPPs dosiahli vo finančnej uzávierke počas prvých 9 mesiacov roku 2009, predstavoval okolo 30 % oproti minulému roku, čo sa týka objemu a počtu (štúdia EPEC, október 2009).

⁵ Na základe práce realizovanej v rámci európskeho odborného centra pre verejno-súkromné partnerstvá (EPEC), Európskej hospodárskej komisie OSN (EHK OSN), Medzinárodného menového fondu (IMF), Svetovej banky (WB), Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD).

⁶ Grécko, Írsko, Holandsko, Španielsko, Spojené kráľovstvo: Príručka o podporovaní dobrej správy vecí verejných vo verejno-súkromných partnerstvách, EHK OSN 2007, s. 20.

⁷ Francúzsko, Spojené kráľovstvo tamtiež.

⁸ Prevládajúcim modelom pre zapojenie súkromného sektora v oblasti životného prostredia bol model koncesií na služby vo verejnom záujme.

⁹ Podľa globálneho prieskumu spoločnosti Siemens v roku 2007 predstavujú PPPs len okolo 4 % celkových investícií verejného sektora.

¹⁰ Napríklad v prípade trhových prepojení, prínosu projektov pri dosahovaní bezpečnosti dodávok a pri spolupráci v oblasti energetického výskumu.

¹¹ Nedávna správa (október 2009) Národného úradu pre audit (NAO) v Spojenom kráľovstve aktualizuje predchádzajúcu správu z roku 2003 „PFI Construction Performance“. Táto správa potvrdzuje všeobecne lepšiu výkonnosť PPP oproti tradičnému verejnému obstarávaniu vzhľadom na plnenie rozpočtu (65 % projektov PFI) a včasnú realizáciu (69 %). Ak došlo k prekročeniu nákladov, tak to bolo v 90 % prípadoch spôsobené požiadavkami zo strany orgánu alebo tretej strany. Okrem toho, 91 % dokončených projektov ocenili hlavní užívatelia ako veľmi alebo dosť dobré, pokiaľ ide o kvalitu výstavby a dizajn.

¹² Tieto závery potvrdzuje vnútorný prieskum EIB uverejnený v roku 2005, ktorý sa zakladá na podrobnom prieskume 15 PPPs „Hodnotenie projektov PPP financovaných EIB“, <http://www.bei.europa.eu/projects/publications/evaluation-of-ppp-projects-financed-by-the-eib.htm>.

by sa mohli úspešne uplatňovať vo viacerých projektoch vo všetkých druhoch dopravy. Medzi takéto príklady patrí trasa Perpignan – Figueras (50-ročná koncesia na železnicu vrátane cezhraničného tunelu), Oresund (stále spojenie medzi Dánskom a Švédskom) a vysokorýchlostná železničná linka v Holandsku. Viaceré cezhraničné projekty PPP sú v súčasnosti plánované v rámci TEN-T. Tieto zahŕňajú železničný/cestný most medzi Dánskom a Nemeckom, kanál Seina – sever a cezhraničný vnútrozemský vodný projekt vo Francúzsku a Belgicku,

- **lepšie zhodnotiť peniaze vložené do infraštruktúry** využívaním efektívnosti¹³ a inovačného potenciálu konkurencieschopného súkromného sektoru buď z hľadiska nákladov alebo dosiahnutia lepšieho pomeru kvality,
- **rozložiť náklady financovania infraštruktúry na celú dobu jej životnosti**, čím sa znižuje priamy tlak na rozpočet verejného sektoru a umožňuje urýchlenie dokončenia infraštruktúrnych projektov a tým získania výhod, ktoré prinášajú, o viaceré roky,
- **zlepšiť rozdelenie rizika**¹⁴ medzi verejnými a súkromnými stranami. Ak je riziko dobre rozdelené, efektívnejšie riadenie rizika znižuje celkové náklady projektov,
- **pozdvihnúť snahy o trvalú udržateľnosť, inovácie a výskum a rozvoj**, aby sa dosiahli pokroky potrebné pre nové riešenia socio-ekonomických otázok spoločnosti. To je spojené so základným mechanizmom podporujúcim verejno-súkromné partnerstvo:
  - ide o konkurenčný proces, podporujú sa inovácie (hardvéru alebo systémov), ktoré poskytujú konkurenčnú výhodu,
  - zakladá sa na podnikaní súkromnej strany s cieľom dosiahnuť výkonnosť, ktorá môže byť viazaná na technické ako aj environmentálne a sociálne kritéria.
- **prisúdiť súkromnému sektoru centrálnu úlohu** v rozvoji a realizácii dlhodobých stratégií pre veľké priemyselné, komerčné a infraštruktúrne programy,
- **rozšíriť trhové podiely spoločností EÚ v oblasti vládneho obstarávania na trhoch tretích krajín**. Prostredníctvom udelenia práce týkajúcej sa konštrukcie-prevádzky-prevodu (BOT – Build, Operate and Transfer) a koncesií na služby, ako aj vytvorením osobitných nástrojových riešení európske spoločnosti v oblasti verejných prác a verejnoprospešných služieb získavajú významné zmluvy s hlavnými obchodnými partnermi, pokiaľ ide napr. o výstavbu a správu letísk, diaľnic ako aj dodávku a úpravu vody.

Verejno-súkromné partnerstvá ponúkajú okrem iného možnosť investovať súkromné finančné prostriedky a spojiť ich s verejnými zdrojmi. Tieto výhody majú osobitný význam v súčasných ekonomických podmienkach, keď sa členské štáty reagujú na krízu snažia zvýšiť investície, pričom si naliehavo uvedomujú potrebu zachovať rozpočtovú disciplínu.

---

¹³ Výsledky všeobecnej štúdie o vplyve účasti súkromného sektora na distribúcii vody a elektriny (máj 2009) poukazujú na to, že súkromný sektor spĺňa očakávania vyššej produktivity práce a operačnej efektívnosti, <http://www.ppiaf.org/content/view/480/485/>.

¹⁴ Canoy et al. (2001) zdôrazňujú, že dohody o rozdelení rizika v rámci PPP poskytujú prostriedok na vytvorenie motivačných účinkov pre obe strany s cieľom zvýšiť efektívnosť projektu.

3. PRÍSPEVOK EÚ K PROJEKTOM PPP

Verejné financie vo viacerých členských štátoch sa v dôsledku krízy opätovne dostávajú pod tlak a zároveň je ťažšie zabezpečiť dlhotrvajúce súkromné investície do kapitálovo náročných projektov. Financovanie zo strany EÚ prostredníctvom štrukturálnych fondov Európskej investičnej banky alebo nástrojov TEN-T môže pomôcť mobilizovať riešenia založené na PPPs pre nevyhnutné investície do projektov aj v čase zníženej dostupnosti vnútroštátnych verejných alebo súkromných zdrojov. EÚ takisto prostredníctvom svojho regulačného rámca ovplyvňuje prostredie, v ktorom sa PPPs realizujú.

3.1. Pravidlá Spoločenstva

Viaceré súbory pravidiel Spoločenstva majú priamy alebo nepriamy vplyv na PPPs. V budúcnosti bude dôležité zabezpečiť, aby boli platné pravidlá vhodné a poskytovali podporu pri úplnom rešpektovaní zásad vnútorného trhu.

V minulosti existovala obava, že vlády členských štátov by mohli použiť PPPs ako prostriedok na zatajenie svojich výdavkov a nových záväzkov vo verejných súvahách tým, že by zvyšovali náklady do budúcnosti v rozpore s pravidlami paktu rastu a stability. Podobné obavy by mohli vzniknúť v súčasnom kontexte verejných dlhov vzniknutých v dôsledku krízy. Eurostat vytvoril pravidlá **štatistického účtovania PPPs**¹⁵, ktoré jasne určujú v ktorých prípadoch by mali byť aktíva PPPs zaznamenané v súvahe vlády. Tieto pravidlá vychádzajú z rozdelenia hlavných rizík projektu medzi vládu a operátora PPP. Ak finančné riziko projektu zostáva najmä na vláde, aktíva PPP sa zaznamenávajú v súvahe vlády. Vzhľadom na tlak na verejné financie v dôsledku terajšej ekonomickej krízy by hladký návrat k rozpočtovej disciplíne vyžadoval, aby si členské štáty uvedomovali vplyv individuálnych projektov na ich súvahy a s nimi spojené dôsledky (zaobchádzanie s dlhom a deficitom).

Verejno-súkromné partnerstvá vznikajú v súvislosti s verejnou zákazkou alebo ako koncesie na práce alebo služby. Pokiaľ ide o verejné zákazky alebo koncesie na stavebné práce, tak tieto podliehajú ustanoveniam smerníc o verejnom obstarávaní, ak ich hodnota presahuje prahové hodnoty Spoločenstva¹⁶. Po rozsiahlych úpravách v roku 2004 **právne predpisy EÚ v oblasti verejného obstarávania**¹⁷ stanovujú súbor postupov, ktoré verejní obstarávatelia môžu uplatniť, keď udeľujú zákazky. Aby bolo najmä v osobitne zložitých prípadoch možné vstúpiť do dialógu s uchádzačmi, predpisy EÚ umožňujú medzičasom súťažný dialóg. Jeho použitie môže byť vhodné vo viacerých prípadoch PPPs, keď verejný obstarávateľ nemusí byť vždy schopný vopred určiť technické špecifikácie a primeranú cenovú úroveň.

Koncesie na služby nepatria do pôsobnosti smerníc o verejnom obstarávaní, avšak judikatúra Európskeho súdneho dvora potvrdila, že zásady Zmluvy o ES (ako sú zásady transparentnosti

---

¹⁵ Tlačová správa Eurostatu č. 18/2004. Zaobchádzanie s verejno-súkromnými partnerstvami a príručka ESA95 o vládnom deficite a dlhu, vydanie 2004: Kapitola o dlhodobých zmluvách medzi vládnymi jednotkami a nevládnymi partnermi (verejno-súkromné partnerstvá).

¹⁶ Ak verejné zákazky alebo koncesie na práce nepresahujú prahové hodnoty, uplatňujú sa zásady Zmluvy o ES (transparentnosť, rovnaké zaobchádzanie, nediskriminácia).

¹⁷ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/17/ES z 31. marca 2004 o koordinácii postupov obstarávania subjektov pôsobiacich v odvetviach vodného hospodárstva, energetiky, dopravy a poštových služieb, Ú. v. EÚ L 134, 30.4.2004, s. 1 – 113. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/18/ES z 31. marca 2004 o koordinácii postupov zadávania verejných zákaziek na práce, verejných zákaziek na dodávku tovaru a verejných zákaziek na služby, Ú. v. EÚ L 134, 30.4.2004, s. 114 – 240.

a rovnakého zaobchádzania) sa takisto môžu uplatňovať na koncesie na služby¹⁸. Uvažuje sa práve o potrebe zlepšiť transparentnosť, rovnaké zaobchádzanie medzi všetkými hospodárskymi subjektmi, a to právnou istotou v postupe schvaľovania koncesíí na služby. Komisia pripravuje hodnotenie vplyvu, aby posúdila, ktoré budúce iniciatívy sú potrebné na zabezpečenie jasného a predvídateľného rámca v tejto oblasti.

Na záver by bolo treba ešte spomenúť, že PPPs – pokiaľ vykonávajú hospodársku činnosť – podliehajú uplatňovaniu pravidiel hospodárskej súťaže a najmä pravidiel štátnej pomoci.

3.2. PPPs na úrovni EÚ: prípad spoločných technologických iniciatív

Siedmy rámcový program pre výskum zaviedol na programovej úrovni nový druh európskeho verejno-súkromného partnerstva: spoločnú technologickú iniciatívu (JTI – Joint Technology Initiative) založenú na článku 171 Zmluvy o ES¹⁹. Tento nový nástroj bol vytvorený na podporu európskeho výskumu v oblastiach, v ktorých sledované ciele sú takého rozsahu a povahy, že tradičné nástroje nepostačujú. Prvé JTIs boli zriadené v piatich oblastiach: inováčná medicína, aeronautika, palivové články a vodík, nanoelektronika a vstavané počítačové systémy. Celkový rozpočet JTIs sa v období do roku 2017 pohybuje od 1 mld. do 3 mld. EUR. V troch JTIs (iniciatíva za inováčnú medicínu, čistá obloha, ako aj palivové články a vodík) sa verejné zdroje skladajú výhradne z prostriedkov Spoločenstva, ktoré sú poskytované cez rozpočet JTI; v iných dvoch JTIs (ARTEMIS a ENIAC) sú kombinované s prostriedkami, ktoré participujúce členské štáty alebo krajiny pridružené v siedmom rámcovom programe poskytujú cez vnútroštátne finančné agentúry. Príspevok súkromných partnerov sa skladá z vecných príspevkov na projekty financované spoločnými technologickými iniciatívami, na ktorých sa súkromní partneri podieľajú. Obidvaja partneri verejného a súkromného sektora prispievajú na prevádzkové náklady (administratívne náklady) JTI.

Tieto partnerstvá umožňujú:

- rozvíjať komerčne prijateľné riešenia podporovaním rozsiahlych mnohonárodných výskumných činností v oblastiach hlavného záujmu európskej priemyselnej hospodárskej súťaže,
- integrovať a internalizovať ciele vysokého spoločenského významu, ako sú podpora alternatívnych energetických zdrojov a efektívnejšie využívanie energie a zdrojov²⁰, väčšia podpora trvalo udržateľnej dopravy, boj proti zmene klímy a zabezpečovanie dostupnej zdravotnej starostlivosti na vysokej úrovni,

---

¹⁸ Rozsudok z 26. apríla 1994 vo veci C-272/91 Komisia/Taliansko (Loto), rozsudok z 9. septembra 1999 vo veci C-108/98 R.I.SAN, rozsudok zo 7. decembra 2000 vo veci C-324/98 Telasutria Verlags, rozsudok z 21. júla 2005 vo veci C-231/03 Consorzio Aziende Metano (Coname), rozsudok z 13. októbra 2005 vo veci C-458/03 Parking Brixen, rozsudok zo 6. apríla 2006 vo veci C-410/04 Associazione Nazionale Autotrasporto Viaggiatori (ANAV), rozsudok z 18. júla 2007 vo veci C-382/05 Komisia/Taliansko (Komunálny odpad vytvorený v sicílskom regióne).

¹⁹ Podľa článku 171 Zmluvy o ES môže Spoločenstvo zakladať spoločné podniky na účinné realizovanie programov Spoločenstva v oblasti výskumných a pilotných programov a programov technologického rozvoja.

²⁰ PPPs môžu predovšetkým stimulovať ďalší rozvoj celoeurópskej spolupráce v oblasti výskumu energie a v tomto smere budú podporované nedávno prijatým oznámením Komisie o investovaní do vývoja nízkouhlíkových technológií (plán SET), KOM(2009) 519.

- sústreďovať a mobilizovať (súkromné, európske a vnútroštátne) finančné zdroje a know-how a znižovať roztrieštenosť v dôsledku množstva vnútroštátnych projektov, ktoré sledujú podobné alebo duplicitné ciele,
- využívať schopnosti a inovácie súkromného sektora v rámci primeraných dohôd o rozdelení rizika.

Skúsenosti piatich existujúcich JTIs, potom ako sa stanú autonómne a plne operačné, ozrejmi prístupovanie k vytvoreniu ďalších výskumných PPPs.

3.3. Štrukturálne fondy

Projekty PPP môžu byť čiastočne financované zo zdrojov štrukturálnych fondov. Zdá sa však, že doteraz len málo členských štátov systematicky plánuje programy, ktoré by do štruktúr verejno-súkromných partnerstiev prinášali finančné prostriedky Spoločenstva²¹. Panuje predstava, že skombinovanie rôznych pravidiel, praktík a harmonogramov na úrovni EÚ a na vnútroštátnej úrovni v jednom projekte môže pôsobiť odradzujúco. V mnohých prípadoch však **verejno-súkromné partnerstvo môže ponúkať optimálne riešenie** na realizáciu projektov. Posilnenie inštitucionálnej kapacity členských štátov a poskytovanie praktickejšej pomoci pri kombinovaní finančných prostriedkov Spoločenstva s PPPs by mali vnútroštátnym správam pomáhať obrátiť sa na PPPs pri prijímaní rozhodnutí o financovaní budúcich veľkých projektov.

Most Charilaos Trikoupis:

Most nad korintským zálivom, najdlhší visutý most na svete, spája Peloponéz s gréckou pevninou. V roku 1996 Grécky štát poskytol francúzsko-gréckemu konzorciu Gefyra S.A. 42-ročnú koncesiu na plánovanie, stavbu, užívanie a údržbu mosta Charilaos Trikoupis. EÚ v značnej miere finančne podporila stavbu tohto projektu formou grantu Európskeho fondu regionálneho rozvoja a pôžičky z Európskej investičnej banky.

Štrukturálne fondy na obdobie rokov 2007 – 2013 poskytujú členským štátom dôležité príležitosti implementovať prevádzkové programy pomocou PPPs, na ktorých sa vo všeobecnosti podieľajú EIB, banky, investičné fondy a súkromný sektor. Iniciatívy, ktorých cieľom je kombinovať štrukturálne fondy s projektmi PPP, môžu využívať:

- JASPERS²², nástroj na vývoj projektov zriadený spoločne s EIB a Európskou bankou pre obnovu a rozvoj (EBRD), ktorého cieľom je poskytovať v každej fáze PPP/infraštruktúrneho projektu potrebnú pomoc,
- JESSICA²³, iniciatíva pre trvalo udržateľné investície do mestských oblastí pre PPP/mestské projekty v rámci integrovaného plánu rozvoja miest,
- rámec iniciatívy JEREMIE²⁴ na podporu budovania nových podnikov a zlepšenie prístupu k financiám pre podniky.

²¹ Podľa prieskumu GR REGIO má skúsenosti so zložkou štrukturálneho fondu vo verejno-súkromnom partnerstve 7 členských štátov.

²² Spoločná pomoc na podporu projektov v európskych regiónoch (Joint Assistance in Support of Projects in European Regions).

²³ Spoločná európska podpora udržateľných investícií v mestských oblastiach (Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas).

3.4. Európska investičná banka (EIB)

EIB, inštitúcia Európskej únie poskytujúca dlhodobé pôžičky, sa aktívne snaží podporovať efektívne schémy PPP v celej Európe, a najmä v dopravnej infraštruktúre. Banka od konca osemdesiatych rokov poskytla pôžičky pre PPPs v sume približne 30 mld. EUR. EIB je takisto hlavným poskytovateľom úverov pre siete TEN-T. Očakáva sa, že medzi rokmi 2007 a 2013 prispeje do výšky 14 % celkových investícií TEN-T.

Skupina EIB je na čele úsilia EÚ financovať inovácie a podniky. S poznatkami EIB a finančným nástrojom pre MSP poskytuje Európsky investičný fond (EIF) Európskej únii efektívny prostriedok na rozvoj nových PPPs.

EIB okrem toho zriadila spolu s Komisiou a členskými štátmi Európske centrum odborných znalostí PPP (EPEC), ktoré sa zameriava na posilnenie organizačnej kapacity verejného sektora pri zapájaní sa do PPPs prostredníctvom aktivít v rámci sietí a na podporu politiky svojich členov.

Komisia bude úzko spolupracovať s EIB a súkromným sektorom, aby zvýšila pákový efekt financovania EIB, napr. kombinovaním grantov z rozpočtu EÚ a z úverov EIB.

3.5. Nástroje TEN-T

Tri finančné nástroje určené na projekty TEN-T boli zavedené v rámci terajšieho finančného nariadenia TEN, ktorých cieľom je zvýšiť účasť súkromného sektora. Tieto nové nástroje majú prinášať výhody pre projekty tým, že sa zameriavajú na osobitné potreby (ako optimálny prenos rizika, finančné náklady). Poskytujú nielen ciele odpovede, ale zaručujú aj najvyšší pákový účinok dostupných fondov EÚ.

Hodnota takejto finančnej podpory na úrovni EÚ pre projekty PPP často presahuje jednoduché poskytovanie kapitálu. Sú takisto vyjadrením politického záväzku EÚ, ktorý spôsobuje, že finančné inštitúcie priaznivejšie posudzujú rizikový profil projektu, čím sa uľahčí zabezpečenie jeho financovania za výhodnejších podmienok. Záruky na úrovni EÚ splňajú ten istý účel.

Nástroj na poskytovanie záruk za úvery na dopravné projekty v rámci TEN-T (LGTT)

Verejno-súkromné partnerstvá pre projekty TEN-T, pri ktorých súkromný sektor nesie riziko v súvislosti s možnými zmenami v dopyte, majú často problémy prilákať súkromné financovanie za konkurencieschopnú cenu. LGTT je nástroj na poskytovanie záruk, ktorý pomáha tak, že čiastočne kryje tieto riziká kompenzovaním schodku v príjmoch, ktorý je spôsobený nižším rastom dopravy oproti očakávaniam v počiatočných prevádzkových obdobiach projektov. V tomto smere zlepšuje finančnú životaschopnosť projektu a jeho celkovú kreditnú kvalitu. Individuálne záruky LGTT sú dostupné cez EIB. Tri schémy PPP už využili tento nástroj²⁵ a očakáva sa, že nástroj LGTT bude do roku 2013 podporovať celkovo 25 až 30 projektov TEN-T. Plánované projekty zahŕňajú vysokorýchlostnú železničnú linku,

²⁴ Spoločné európske zdroje pre mikropodniky a stredné podniky (Joint European Resources for Micro to Medium Enterprises).

²⁵ Schémy financovania diaľnic „IP4 Amarante — Villa Real“ a „Baixo Alentejo“ v Portugalsku a PPP model A pre diaľnicu A5 v Nemecku.

letiskový expres, koncesie na diaľnice v niektorých nových členských štátoch a inovačné projekty nákladnej dopravy.

Grant založený na stavebných nákladoch v rámci dostupných platobných systémov

Táto špeciálna grantová schéma povzbudzuje organizátora projektu, aby radšej uzavrel dohodu o PPP so súkromným partnerom než použil verejné granty na financovanie stavby. Grant TEN-T, ktorý predstavuje až do 30 % celkových stavebných nákladov, používa propagátor na podporu platobných záväzkov až potom, ako je projekt ukončený. Tým sa zlepši cenová dostupnosť pre verejný sektor, pričom sa zachová presun rizika na súkromného partnera.

Poskytovanie rizikového kapitálu – kapitálová účasť na projektoch TEN-T

Až do 1 % alebo 80 mil. EUR z rozpočtu TEN-T sa môže investovať do projektov vo forme vlastného alebo kvázi vlastného kapitálu prostredníctvom fondu určeného na infraštruktúru. Komisia práve skúma možnosti využitia tohto nástroja na investovanie do Európskeho fondu 2020 pre energetiku, zmenu klímy a infraštruktúru (fond Marguerite)²⁶, ktorého cieľom je vytvoriť fond o veľkosti 1,5 mld. EUR.

3.6. Finančný nástroj s rozdelením rizika a program pre konkurencieschopnosť a inovácie

Finančný nástroj s rozdelením rizika (ďalej len „RSFF“), inovatívna schéma rozdelenia úverového rizika spoločne zriadená Európskou komisiou a EIB, ako aj finančné nástroje v rámci programu pre konkurencieschopnosť a inovácie (ďalej len „CIP“) podporujú verejno-súkromné partnerstvá v oblastiach výskumu, technologického vývoja, demonštrácie a inovácií.

RSFF a finančné nástroje programu CIP sa osvedčili:

- Od začatia RSFF v júli 2007 bolo schválených 4,4 mld. EUR úverov na investície do výskumu, vývoja a inovácií. Európsky hospodársky plán obnovy počíta so zvýšenou implementáciou RSFF.
- Na konci druhého štvrtroka 2009 boli v rámci CIP v 16 dohodách s fondmi rizikového kapitálu zo 14 krajín uzavreté partnerstvá so súkromným sektorom. Pokiaľ ide o nástroj na poskytovanie záruk, partnerstvá s verejnými a súkromnými organizáciami viedli k 16 dohodám s finančnými sprostredkovateľmi z 10 krajín. Na konci prvého štvrtroka 2009 viac než 30 000 MSP dostalo finančnú podporu prostredníctvom týchto nástrojov.

3.7. PPPs mimo EÚ

EÚ poskytla tiež príspevky verejno-súkromným partnerstvám mimo EÚ. Napríklad Fond globálnej energetickej účinnosti a obnoviteľnej energie je verejno-súkromným partnerstvom, ktoré poskytuje komerčným a verejným investorom v rozvojových krajinách možnosti rozdelenia rizika a spolufinancovania. Tento fond, ktorý je v súčasnosti financovaný Európskou komisiou, nemeckou a nórskou vládou, investuje do súkromných kapitálových fondov, ktoré sa špecializujú na poskytovanie financovania kapitálu – financovanie za

---

²⁶ Návrh na vytvorenie takéhoto fondu, ktorý bude investovať do kľúčových oblastí infraštruktúry, ktoré sú predmetom záujmu EÚ, schválila Európska rada v decembri 2008.

akcionárske podiely – pre malé a stredné regionálne projekty a podniky. V procese rozširovania sa Európske spoločenstvo pomocou programov ISPA a Phare taktiež podieľalo na PPPs. Na tento účel boli v roku 2003 vypracované usmernenia, ktoré sa zaoberajú otázkami vonkajšej spolupráce²⁷.

V rokovaníach s našimi obchodnými partnermi sa Európska komisia usiluje o väčšiu transparentnosť a získanie záväzkov týkajúcich sa prístupu na trh pre PPPs, rovnako ako v prípade tradičných verejných zákaziek, keď sa v rámci dohôd o voľnom obchode alebo iných bilaterálnych dohôd rokuje o vládnom obstarávaní. Najnovší úspech v tomto zmysle je zahrnutie zmlúv na konštrukcie-prevádzky-prevodu (BOT) a koncesií na práce do plánovanej dohody o voľnom obchode s Južnou Kóreou. To sa takisto týka aj rokovaní s tretími krajinami, ktoré sú súčasťou dohody WTO o vládnom obstarávaní (GPA).

4. VÝZVY: PREČO PPPS NEDOSAHUJÚ SVOJ PLNÝ POTENCIÁL?

4.1. Výzvy v súčasnej kríze²⁸

Nedávna kríza mala veľký negatívny vplyv na projekty PPP, keďže i) dostupnosť bankových pôžičiek a iných foriem úverov pre PPPs sa podstatne znížila a finančné podmienky pre financovanie PPPs sa výrazne zhoršili (tento vývoj bol spojený so zmenou hodnotenia rizika projektov PPP zo strany bánk, a ii) niektoré vnútroštátne vlády a regionálne orgány znížili alebo stopli svoje programy PPP.

Rozvoj PPPs je preto v súčasnosti obmedzovaný:

- výrazným **nárastom nákladov zadlženia** pre projekty PPP v dôsledku úverovej krízy,
- **podstatným znížením splatnosti**, ktorú banky²⁹ poskytujú na svoje dlhy,
- skutočnosťou, že viazané **finančné prostriedky** sú **dostupné len na konci postupu verejného obstarávania**.

Členské štáty reagujú na túto situáciu rôzne. Niektoré orgány sa rozhodli znížiť alebo dočasne pozastaviť svoje programy PPP. Iné zase prijímajú podporné opatrenia, ktoré siahajú od **štátnych záručných schém**, ktoré boli zavedené vo Francúzsku, Belgicku a Portugalsku, až po nové **úverové nástroje verejného sektora** zavedené v Spojenom kráľovstve, Nemecku a Francúzsku. Viaceré orgány verejnej moci takisto **upravujú riadenie obstarávania** projektov PPP alebo zjednodušujú vnútroštátne pravidlá a postupy verejného obstarávania, ktoré často presahujú minimálne požiadavky na obstarávanie v rámci pravidiel Spoločenstva v tejto oblasti. Tento vývoj odzrkadľuje odhodlanosť vlád zaručiť, aby PPPs zohrávali pri investíciách dôležitejšiu úlohu – úlohu, ktorá sa stane ešte významnejšou, keďže verejné financie ostanú aj v dohľadnej budúcnosti pod tlakom³⁰.

²⁷ http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/guides/ppp_en.pdf

²⁸ Údaje v tomto oddiele sa opierajú o analýzu Európskeho centra odborných znalostí PPP (EPEC), ktorá je časťou jeho práce o vplyve úverovej krízy na PPPs. EPEC bolo zriadené ako spoločná iniciatíva Komisie, členských štátov a EIB. Ďalšie údaje sú dostupné na www.eib.org/epec.

²⁹ Teraz je na trhu bežná splatnosť od 7 do 10 rokov. Predtým nebola nezvyčajná splatnosť od 25 do 30 rokov pre rozsiahle infraštruktúrne projekty.

³⁰ Podporné opatrenia pre PPPs môžu predstavovať štátnu pomoc, ktorá musí byť notifikovaná Komisii.

Obmedzený prístup k financiam môže mať takisto vplyv na účinnosť a rozsah verejnej súťaže v postupe **verejného obstarávania**. Skutočnosť, že na trhu neexistujú dostatočné bankové kapacity, ktoré by podporili dve alebo viaceré plne financované ponuky, a že banky nie sú ochotné zaviazat' sa ďaleko pred podpísaním zmluvy, má významný vplyv na obstarávanie. Ide preto o otázku, ako zabezpečiť, aby boli dohody uzatvorené a aby verejný sektor dostal hospodársky najvýhodnejšiu ponuku za financovanie bez toho, aby boli porušené pravidlá verejného obstarávania. Komisia bude skúmať možnosti, ako riešiť tieto ťažkosti (oddiel 5).

Na úrovni EÚ Európska rada z 11. a 12. decembra 2008³¹ podporila používanie urýchlených postupov počas rokov 2009 a 2010 uznávajúc výnimočný charakter súčasnej hospodárskej situácie a potrebu uprednostniť verejné výdavky počas krízy³².

Komisia takisto zriadila „Dočasný rámec Spoločenstva pre **opatrenia štátnej pomoci** na podporu prístupu k financovaniu“³³, ktorý obsahuje rad relevantných ustanovení pre PPPs. Poskytuje flexibilný doplnkový nástroj umožňujúci členským štátom zasahovať v prípadoch, keď všeobecné opatrenia, zásahy v súlade s trhovými podmienkami a zásahy v rámci bežných pravidiel štátnej pomoci nestačia na to, aby reagovali na výnimočné podmienky v dôsledku krízy.

4.2. Inherentné výzvy v súvislosti s komplexnými modelmi zadávania verejných zákaziek, ako sú PPPs

Existujú viaceré inherentné ťažkosti pri zriaďovaní PPPs, ktoré sa musia riešiť v širšom rámci:

- Môžu vyžadovať poskytnutie značných prostriedkov v prípravnej a ponukovej fáze a často zahŕňajú významné transakčné náklady.
- Vyžadujú **rad osobitných skúseností v rámci verejného sektora**, vrátane prípravy, uzavretia a riadenia zmlúv. Spektrum komplexných finančných opatrení požadovaných pre PPPs a relatívny nedostatok odborných poznatkov v takýchto veciach môže obmedziť kapacitu verejného sektora realizovať dobré PPPs. Školenie a podpora sú preto dôležité na to, aby sa zozbierali potrebné vedomosti na dôkladnú prípravu projektov PPP.
- V prípadoch, ktoré zahŕňajú **financovanie zo strany Spoločenstva**, by členské štáty mohli krátkodobo posudzovať PPPs nepriaznivo v porovnaní s grantovým financovaním projektov, ktoré boli obstarané a implementované tradičným spôsobom. Dlhodobé výhody potenciálne väčšej účinnosti z účasti súkromného sektora sa zdajú byť zabudnuté oproti súrnejšej potrebe dodržiavania požiadaviek postupov EÚ. Okrem toho by sa mali zaručiť **rovnaké súťažné podmienky medzi verejnou a súkromnou správou** verejnej infraštruktúry a verejných služieb pri prideľovaní finančných prostriedkov EÚ na investičné projekty. Na tento účel by sa mali preskúmať pravidlá a praktiky, aby sa zaručilo, že neexistuje žiadna diskriminácia pri prideľovaní finančných prostriedkov na investičné projekty, na ktorých sa podieľa súkromný sektor.
- PPPs si vyžadujú **dlhodobý záväzok a politickú vôľu vlády podieľať sa spolu so súkromným sektorom na investíciách do veľkých projektov**. Najmä možnosť **budúcich**

³¹ Bod 11, ôsma zarážka.

³² IP/08/2040 z 19.12.2008.

³³ Ú. v. EÚ C 83, 7.4.2009, s. 1.

zmien politiky v rôznych regulačných oblastiach (životné prostredie, miestna a regionálna samospráva, fiškálna politika, hospodárska politika) môžu vnášať neistotu do postupu verejného obstarávania a zvyšovať náklady.

- Úspešné PPPs musia byť navrhované tak, aby súkromných partnerom poskytovali potenciál na generovanie ziskov úmerných vynaloženým rizikám. Keďže riziká sa delia s verejnými partnermi, tak by sa mali takisto deliť zisky. Postupy na predkladanie ponúk musia byť v súlade s hospodárskou súťažou a vyžadujú si primeraný regulačný a finančný rámec na vnútroštátnej úrovni. Verejné subjekty by mali byť flexibilné, pokiaľ ide o druhy dohôd, ktoré môžu uzatvárať, a mali by si ponechať možnosť udeľovať zákazky hospodársky najvýhodnejšej ponuke, ktorá poskytuje najlepšie rozdelenie rizika medzi súkromnými a verejnými partnermi.

4.3. Osobitné výzvy pre spoločné technologické iniciatívy

Verejno-súkromné partnerstvá sa v oblasti výskumu zameriavajú na koordinovanie verejných a súkromných investícií, aby dosiahli nové znalosti a technologické pokroky. Výsledky sú preto menej predvídateľné a hmatateľné než v prípade obstarávania v oblasti infraštruktúry a služieb, avšak potenciálne obrovské.

Prvých päť spoločných technologických iniciatív (JTIs) bolo zriadených podľa článku 185 nariadenia o rozpočtových pravidlách ako „orgány Spoločenstva“ podliehajúce predpisom a postupom, ako je rámcové nariadenie o rozpočtových pravidlách orgánov Spoločenstva, služobný poriadok a protokol o výsadách a imunitách, ktoré mali skôr minimalizovať riziká finančných prostriedkov EÚ, než uľahčovať spoločné investície so súkromnými partnermi do výskumu na rýchlo sa vyvíjajúcich trhoch. Tieto JTIs budú čoskoro fungovať autonómne a nový nástroj reaguje na potrebu, na ktorú priemyselné výskumné spoločenstvo poukázalo. Partneri zároveň vyjadrili názor, že nástroj by mohol byť implementovaný účinnejšie, keby zriaďovacie a operačné postupy boli zjednodušené a právny a administratívny rámec lepšie prispôsobený na PPPs, ktoré pôsobia blízko trhu.

Tieto obavy by sa mali riešiť dôkladne, aby sa zaistilo, že existujúce JTIs budú spĺňať to, čo sa od nich očakáva, a nebudú brániť záujmom súkromného sektora o nové JTIs v oblastiach, kde sú potrebné verejno-súkromné partnerstvá. Komisia preto zamýšľa preskúmať alternatívne modely, ktoré by mohli uľahčiť zriaďovanie a implementáciu verejno-súkromných partnerstiev v európskom výskume. Na základe prvých skúseností s JTIs a vzhľadom na zriaďovanie nových dlhodobých PPPs bude Komisia zvažovať všetky možnosti pri preskúmaní právneho rámca a finančných pravidiel (ako aj operačných postupov), aby poskytla jednoduchý a nákladovo efektívny model, ktorý je založený na vzájomnom porozumení, skutočnom partnerstve a rozdelení rizika.

Okrem toho môžu príspevky z hlavných výskumných a inovačných programov EÚ (FP7, CIP) priamo podporovať PPPs iba prostredníctvom grantov a verejných súťaží. Ide o obmedzenie, keďže najúčinnejšou formou spolupráce by bola investícia. Aby sa podporovali investície do inovácií, Komisia chce preskúmať možnosti, ktoré umožnia verejno-právnym partnerstvám prijímať rozhodnutia o investíciách, ktoré zahŕňajú finančné zdroje Spoločenstva.

5. CESTA VPRED: ČO TREBA ROBIŤ?

Aby sa úplne rozvinul potenciál verejno-súkromných partnerstiev ako nástroja na uľahčenie hospodárskej obnovy a budovania udržateľnosti, konkurencieschopnosti a vysokokvalitných verejných služieb v budúcnosti, ako aj na udržanie vysokej úrovni environmentálnych noriem, Komisia zamýšľa vytvoriť **účinný a priaznivý rámec pre spoluprácu** medzi verejným a súkromným sektorom. Na základe dialógu so všetkými relevantnými zainteresovanými stranami v rámci jednej určenej skupiny PPP, ktorú stanoví Komisia, doplní **séria opatrení** opatrenia členských štátov na odstránenie prekážok rozvoja PPPs a na podporu ich využitia. Tieto navrhované opatrenia sa budú na jednej strane zameriavať na nástroje Spoločenstva a regulačný rámec, a na druhej strane na posilnené opatrenia na zlepšenie prístupu k finančným prostriedkom pre iniciatívy PPP a zvýšenie úlohy EIB pri financovaní dôležitých projektov. Konečné rozhodnutie použiť PPPs závisí od orgánu verejnej moci jednotlivého členského štátu a úlohou členských štátov je preskúmať vnútroštátny rámec a uplatniť ho v prípade potreby. Komisia:

1. zlepši prístup PPPs k finančným prostriedkom tým, že:

- posilní a rozšíri pôsobnosť nástrojov Spoločenstva, ktoré sú v súčasnosti k dispozícii na podporu PPPs ako LGTT a EPEC, a iné iniciatívy tak, aby napriek tomu, že nie sú špecificky zamerané na schémy PPP, mohli podporovať implementáciu projektov PPP (JASPERS, JESSICA, RSFF, fond Marguerite),
- bude užšie spolupracovať s **EIB** s cieľom preskúmať možnosti, ako zvýšiť účasť banky na financovaní infraštruktúry EÚ, najmä vzhľadom na kľúčové iniciatívy v EÚ so socio-ekonomickým významom a európskou pridanou hodnotou (napr. cezhraničné projekty, ekologické iniciatívy, atď.). Európska investičná banka by mala byť podporovaná vo svojich snahách plne využívať rôzne nástroje, ktoré sú pre PPPs k dispozícii, a zaradiť PPPs do jedného z kľúčových cieľov banky. Okrem toho úlohou EIB je ďalej rozvíjať a implementovať nástroje na poskytovanie záruk na uľahčenie financovania PPPs, podporovaním úlohy kapitálových trhov, inštitucionálnych investorov a verejného sektora ako zdrojov likvidity pre schémy PPP,

2. uľahčí zriaďovanie PPPs prostredníctvom zadávania **verejných zákaziek pre PPPs** tým, že:

- preskúma vplyv **reakcie Spoločenstva na krízu týkajúci sa dostupnosti finančných prostriedkov** pre investície v oblasti infraštruktúry, ako aj potrebu úpravy obstarávacích programov a postupov na zohľadnenie súčasnej zníženej konkurencieschopnosti finančných trhov a zníženej disponibilít finančných prostriedkov,
- uzavrie prebiehajúce posúdenie vplyvu a iné prípravné práce s cieľom vytvoriť právny návrh v oblasti **koncesíí** na rok 2010,

3. zabezpečí **riadne zaobchádzanie s dlhom a deficitom PPPs** tým, že:

- preskúma účinky revidovaných finančných dohovorov na zaobchádzanie so súvahovými aktívami PPP a poskytne objasnenie existujúceho vnútroštátneho spôsobu účtovania pri zmluvách PPP,
- poskytne usmernenia o spôsobe účtovania záruk poskytovaných v kontexte schém PPP,

- aj naďalej poskytne členským štátom jasné odporúčania k štatistickému vykazovaniu jednotlivých zmlúv PPP, ak si to želajú,

4. zlepši **informovanosť** a **šírenie relevantných odborných znalostí a know-how** tým, že:

- vydá usmernenia k právnym a metodologickým aspektom týkajúcim sa kombinácie finančných prostriedkov EÚ a PPPs, najmä v rámci iniciatívy JASPERS, aby uľahčila a posilnila prijatie PPPs do štrukturálnych fondov. Vydajú sa tiež **usmernenia o použiteľnosti PPPs** pri jednoduchších formách PPP, ako sú zmluvy týkajúce sa návrhu, stavby, prevádzky,
- použitím prvkov technickej podpory relevantných programov financovania bude rozvíjať a kopírovať v širšom rámci **pilotné projekty PPP**, ktoré by mohli slúžiť ako model osvedčených postupov, dobrej správy a riešení,
- spolupracuje s Európskym centrom odborných znalostí PPP (EPEC), aby vymedzila prostriedky na poskytnutie lepšej **dlhodobej podpory** tým členským štátom, ktoré sa snažia použiť PPP na optimalizovanie využitia štrukturálnych a kohéznych fondov v rámci investičných programov. EPEC by sa mohlo posilniť a vyvinúť na platformu výmeny informácií a osvedčených postupov a slúžiť ako koordinačné stredisko pre európsku sieť vnútroštátnych orgánov zriadených na podporu PPPs. Môže takisto dopĺňať úlohu, ktorú zohrávajú JASPERS a Komisia pri podporovaní individuálnych žiadostí o poskytnutie grantu a projektov. Preskúmajú sa možnosti, ako **lepšie podporovať prípravu a návrh projektov, ktoré sú vhodnejšie** pre účasť súkromného sektora,
- šíri **osvedčené postupy** v spolupráci s EPEC, aby posilnila riadiace schopnosti verejného sektora a znížila náklady PPP. EPEC napríklad vzhľadom na prevládajúce okolnosti na finančných trhoch analyzovalo možné nápravné opatrenia na podporu iniciatív PPP³⁴,
- spolupracuje s členskými štátmi v rámci implementácie európskeho plánu na oživenie hospodárstva, aby **identifikovala usmernenia** vo vnútroštátnych právnych predpisoch, ktoré **zabraňujú alebo sťažujú zriadenie PPPs**. Ak sa použijú finančné prostriedky EÚ, malo by sa zaistiť, že pri pridelovaní prostriedkov na investičné projekty neexistuje diskriminácia medzi verejnou alebo súkromnou správou projektu. Komisia spolu s členskými štátmi preskúma predpisy a osvedčené postupy na úrovni EÚ a na vnútroštátnej úrovni a predloží svoje zistenia spolu s návrhmi na zmenu a doplnenie tam, kde je to vhodné, do konca roka 2010,

5. vyrieši **osobitné výzvy JTIs a financovanie inovácií** tým, že:

- rýchlo osamostatní súčasné JTIs a preskúma získané poznatky, pričom zároveň preskúma možnosti, ktoré by zjednodušili právny a administratívny rámec pre JTIs. Pri zabezpečení ochrany finančných záujmov EÚ by cieľom mal byť vyvážený pomer medzi kontrolou a rizikom a dostatočná flexibilita, ktorá by umožňovala efektívne partnerstvo so súkromnými aktérmi, pričom ochrana finančných záujmov EÚ sa zaručí spravodlivým rozdelením nákladov a výnosov,

³⁴ Pozri publikáciu Európskeho centra odborných znalostí „The financial Crisis and the PPP market, potential remedial actions“ (Finančná kríza a trh PPP, možné nápravné opatrenia) z augusta 2009 na www.eib.org/epec.

- zaujme strategickú perspektívu s vedúcimi spoločných technologických iniciatív a inými zainteresovanými stranami, aby identifikovala, v čom spočívajú osobitné prekážky a ako sa dajú najlepšie riešiť, vrátane prípadných zmien v pravidlách Spoločenstva, ktoré pre ne platia, ako je nariadenie o rozpočtových pravidlách. Zároveň by sa mala hľadať väčšia flexibilita vzhľadom na spôsob zamestnávania. V nasledujúcich mesiacoch sa predloží správa, vrátane odporúčaní politiky. Na základe odporúčaní tejto správy Komisia navrhne **nový rámec pre JTI**, ktorý by sa mohol opierať o súkromnoprávne subjekty. Tento nový rámec zohľadní revíziu nariadenia o rozpočtových pravidlách, ktorá sa predloží počas prvého polroka 2010,
- spolupracuje so skupinou EIB a inými zainteresovanými stranami, aby zistila, ako by sa dali rozšíriť finančné nástroje s cieľom zlepšiť financovanie inovácií. Pri tejto práci by sa mala takisto preskúmať, či a ako by sa účasť EÚ na súkromnoprávných subjektoch dala uľahčiť, aby sa dosiahli naše inovačné politické ciele. Výsledky tejto práce by mohli byť zahrnuté do návrhov Komisie k novej inovačnej politike, ktorá by bola predložená na začiatku roka 2010 a prípadne zohľadnené v budúcej revízii nariadenia o rozpočtových pravidlách.

Komisia zhodnotí výsledky týchto iniciatív zameraných na zlepšenie rámca EÚ pre PPPs do konca roka 2011 a ak je to potrebné, navrhne nové iniciatívy.

6. ZÁVER

Rozvíjanie verejno-súkromných partnerstiev ako nástroja nadobúda veľký význam, keďže finančná a hospodárska kríza obmedzuje schopnosti verejných rozpočtových orgánov získať náležité finančné prostriedky a pridelovať ich na dôležité politiky a špecifické projekty. Záujem verejného sektora o inovatívne finančné nástroje narástol a tak politická pripravenosť vytvorila podmienky na efektívnejšie možnosti zriaďovania projektov v oblasti infraštruktúry, buď v odvetví dopravy, sociálnych vecí, energetiky alebo ochrany životného prostredia. Na druhej strane by však záujem súkromného sektora o PPPs mohol byť oslabený v dôsledku prevládajúceho regulačného rámca a nových hospodárskych obmedzení, ako aj iných dlhšie existujúcich základných faktorov, ako sú nedostatočná schopnosť verejného sektora zriaďovať programy PPP vo viacerých častiach Európy. Aby sa zabezpečilo, že PPPs budú zohrávať úlohu v dlhodobom rámci, v roku 2010 je nevyhnutných týchto päť kľúčových opatrení:

- Komisia **zriadi skupinu PPP**, v ktorej všetky relevantné zainteresované strany budú môcť diskutovať o svojich obavách a ďalších ideách týkajúcich sa PPPs. Ak to bude potrebné, vydá usmernenia, ktoré pomôžu členským štátom znížiť administratívne zaťaženia a meškania pri implementácii PPPs: v tomto kontexte preskúma možnosti, ako uľahčiť a urýchliť udelenie stavebných povolení na projekty PPP.
- Komisia spolupracuje s EIB s cieľom **zvýšiť finančné prostriedky dostupné pre PPPs**, pričom sa nanovo zameriava na už existujúce nástroje Spoločenstva a ďalej rozvíja finančné nástroje pre PPPs v kľúčových oblastiach politiky.
- Komisia preskúma relevantné predpisy a postupy s cieľom **zabezpečiť, aby pri pridelovaní verejných finančných prostriedkov, ktoré zahŕňajú prostriedky**

Spoločenstva, neexistovala diskriminácia medzi verejnou alebo súkromnou správou projektu. Ak je to potrebné, prijme návrhy na zmenu a doplnenie.

- Komisia navrhne **účinnější rámec pre inovácie, ktorý zahŕňa možnosť** EÚ participovať v súkromnoprávných subjektoch a priamo investovať do špecifických projektov.
- Komisia považuje o návrhu **legislatívneho rámca pre koncesie** na základe prebiehajúceho posúdenia vplyvu.

Uvedené opatrenia sa zameriavajú na vytvorenie podporného rámca Spoločenstva pre PPPs, ktorý spĺňa potreby občanov, podporuje ciele Spoločenstva prostredníctvom analýzy budúcnosti a zabezpečuje, aby výsledok skutočne spĺňal požiadavky.